

Vergroening in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Een belangrijk onderdeel van de hervorming van het GLB is de vergroening. Vanaf 2015 wordt 30% van de betalingen op deze manier verbonden aan maatschappelijke doelen zoals biodiversiteit. De vergroening van het GLB bestaat uit drie maatregelen:

1 Het behoud van blijvend grasland.

2 De gewasdiversificatie op bouwland.

3 De verplichting om 5% van het bouwland in te richten als Ecologisch Aandachtsgebied (EA).

Vrijgesteld van invulling van EA zijn:

- Biologische bedrijven.
- Bedrijven met minder dan 15 hectares bouwland.
- Als meer dan 75% van uw bouwland bestaat uit gras, braak of vlinderbloemigen en het overige bouwland maximaal 30 hectares beslaat. Het overige bouwland is het land met andere teelten dan tijdelijk grasland of braak. Of het blijvend grasland betreft doet er voor deze mogelijk niet toe.
- Als meer dan 75% van uw subsidiabele landbouwareaal bestaat uit tijdelijk en blijvend grasland en het overige bouwland maximaal 30 hectares beslaat. Het overige bouwland is het land met andere teelten dan tijdelijk grasland of braak. Blijvend grasland is geen bouwland.

Dit betekent dat de meeste melkveehouders, met overwegend grasland, vrijgesteld zijn om een deel van hun gronden in te richten als EA.

Voor de invulling van het EA kan gekozen worden uit één van de volgende mogelijkheden:

1. Akkerbouw-randenpakket (inclusief Vogelakker)
2. Een keuze uit de algemene lijst (een lijst die bestaat uit akkerranden, eiwitgewassen, vanggewassen en wilgenhakhout)
3. Collectieve invulling
4. Duurzaamheidcertificaten

Op basis van een Kamermotie heeft de Staatsecretaris in de Kamerbrief van 29 juli 2014 de lijst met vanggewassen aanzienlijk verruimd. Aanvankelijk waren ze in het algemene keuzemenu gekoppeld aan de teelt van vezelgewassen (vlas, hennep) en in het equivalente pakket aan een combinatie met beheerde akkerranden. Er worden nu dus drie soorten vanggewassen onderscheiden:

- a. Vanggewassen als generieke keuzemogelijkheid
- b. Vanggewassen na de teelt van vlas of hennep
- c. Vanggewassen als aaltjesbestrijding

Er zijn lijsten opgesteld met de toegestane vanggewassen.

Daarmee is de invulling van de vergroening wel erg licht groen geworden. De verwachting is dat akkerbouwers hiervoor massaal zullen kiezen. Een eerste peiling in Oost Groningen bevestigt dit, zelfs voor de kleigronden, waarvoor werd verwacht dat vanggewassen minder goed inpasbaar zijn.

Vanggewassen zijn goed voor milieu en bodem, maar de bijdrage aan de Nederlandse biodiversiteit, immers één van de hoofddoelen van de vergroening, is minimaal.

De agrarische bedrijven in de **Achterhoek** zijn voornamelijk melkveebedrijven en met meer dan 75% grasland vrijgesteld van vergroeningseisen. De verwachting is dat ook de akkerbouwers in de **Achterhoek** zullen kiezen om de EA in te vullen met vanggewassen. Als **VALA** hopen we echter dat een aantal van de akkerbouwers toch kiest om een deel van hun EA in te vullen met akkerfaunaranden of een akkerbouw – randenpakket. Dit levert een enorme biodiversiteitswinst op vooral voor akkervogels, maar ook insecten als bijen en vlinders zullen daarvan profiteren. Een optie is om dat met een aantal akkerbouwers gezamenlijk te doen, want het is toegestaan om de helft van de oppervlakte aan EA's **collectief**, op gebiedsniveau, te realiseren. Op die wijze kan in een gebied de EA veel effectiever worden gerealiseerd en zal de winst voor biodiversiteit groter zijn. **VALA** kan daarbij akkerbouwers adviseren en begeleiden en eventueel zelfs zorgen voor de aanleg van akkerranden.

*Voor eventuele vragen over vergroening in het GLB kunt u contact opnemen met Rob Geerts, tel.: 0317-480898 (= mobiel)
Vorden, december 2014*

In onderstaande tabel zijn de definitieve vergroeningsmaatregelen samengevat (*bron: Nieuwsbrief Boerennatuur nr. 12, augustus 2014*). Voor een totaaloverzicht van de eerste-pijlermaatregelen, breder dan de vergroening, wordt verwezen naar een recente RVO-nieuwsbrief:

[RVO-Nieuwsbrief-GLB](#)

De Nederlandse invulling moet nu alleen nog officieel door Brussel worden goedgekeurd.

Maatregel	Voorwaarden
Grasland: behoud van de oppervlakte permanent grasland	De verplichting geldt: <ul style="list-style-type: none"> - op perceelsniveau (scheurverbod) voor bedrijven met grasland in Natura 2000-gebied; - op landelijk niveau voor alle overige graslanden. Pas als het aandeel permanent grasland landelijk daalt met meer dan 5% ten opzichte van 2012, kan de verplichting worden omgezet in een scheurverbod en/of een verplichting om de omzetting ongedaan te maken. Graslandvernieuwing blijft toegestaan, op voorwaarde dat er geen ander gewas wordt geteeld.
Bouwland: gewasdiversiteit	Deze eis geldt niet voor: <ul style="list-style-type: none"> - bedrijven kleiner dan 10 ha; - bouwland op bedrijven waar meer dan 75% van de oppervlakte in gebruik is voor veehouderij (teelt van voedergewassen) en de oppervlakte bouwland kleiner is dan 30 ha. Afhankelijk van de bedrijfsomvang moeten minstens 2 of 3 gewassen tegelijk worden geteeld op minimaal 5% en maximaal 75% van het areaal bouwland: <ul style="list-style-type: none"> - bedrijven tussen 10 en 30 ha: minimaal 2 gewassen; - bedrijven groter dan 30 ha: minimaal 3 gewassen.
Bouwland: realisering van 5% ecologisch aandachtsgebied (EA)	Deze eis geldt niet voor: <ul style="list-style-type: none"> - bedrijven met minder dan 15 ha bouwland; - bedrijven waar minimaal 75% van de oppervlakte in dienst staat van de veehouderij (teelt van voedergewassen) en de oppervlakte bouwland niet groter is dan 30 ha. De helft van de oppervlakte aan EA's mag <i>collectief</i> , op gebiedsniveau, worden gerealiseerd. Het schaalniveau van de collectieve invulling is nog in discussie. De verschillende invullingen hebben een <i>wegingsfactor</i> meegekregen. Een factor 1,5 betekent dat 1 ha van een invulling telt als 1,5 ha EA.
Generieke keuzen: <ul style="list-style-type: none"> - Onbeheerde akkerranden - Teelt van eiwitgewassen (luzerne, rode klaver, esparcette, rolklaver, lupine, veldbonen of wikke). - Teelt van vanggewassen (op basis van een vastgestelde lijst): als generieke keuzemogelijkheid, na de teelt van vlas of hennep of als aaltjesbestrijding. - Teelt van wilgenhakhout. 	<ul style="list-style-type: none"> - Breedte tussen 1 en 20 m. Wegingsfactor 1,0 - In luzerne, rode klaver, esparcette, rolklaver en wikke is het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet toegestaan, maar het gebruik van meststoffen wel. Voor lupine en veldbonen geldt precies het omgekeerde. Wegingsfactor 0,7. - Inzaai voor 1 oktober met minimaal twee soorten gewassen. Bij teelt als generieke keuzemogelijkheid: minimaal 10 weken op het land, geen bestrijdingsmiddelen. Verplichte teelt na maïs telt niet mee. Wegingsfactor 0,3. - Geen beheerbepalingen. Wegingsfactor 0,3.
Equivalentente maatregel (akkerbouwrandenpakket als RVO-certificaat) De gekozen invulling geldt voor 1 jaar. Het equivalente pakket kan niet gecombineerd worden met andere maatregelen. Beheerde akkerrand. <ul style="list-style-type: none"> - Eventueel: met aangrenzende sloot. - Eventueel: met teelt van een eiwit- of vanggewas. - Eventueel: met een beheerd landschapselement. 	De rand maakt minimaal 30% uit van het pakket en is minimaal 3 m breed. De helft van de rand is ook in de winter aanwezig. Wegingsfactor 1,5. <ul style="list-style-type: none"> - Geen beheerbepalingen. Wegingsfactor 2,0. - Op basis van een vastgestelde lijst van gewassen. Beheervoorwaarden als eerder beschreven, zij het dat er bij de teelt van vanggewassen geen meststoffen en bestrijdingsmiddelen zijn toegestaan. Wegingsfactor eiwitgewas 0,7, vanggewas 0,3. - Alleen elementen met een SNL-overeenkomst. Wegingsfactor 2,0.
Deelname aan een duurzaamheidscertificaat	Bij deelname aan de volgende certificaten wordt ook aan de vergroening voldaan: <ul style="list-style-type: none"> - een erkend certificaat voor biologische landbouw; - het equivalente pakket (zie boven), dat is vormgegeven als een eenjarig RVO-certificaat; - het nieuwe certificaat van de Stichting Veldleeuwkerk; - het nieuwe Biodiversiteit-plus certificaat, onder beheer bij SMK. De laatste drie certificaten moeten nog door Brussel worden goedgekeurd.
Relatie met agrarisch natuurbeheer	Als een akkerrand of landschapselement wordt opgevoerd als EA en het al een beheervergoeding ontvangt, komt de beheervergoeding te vervallen. Daar waar de vergroening geen beheer vereist (bijv. onbeheerde akkerrand), kan het beheer eventueel uit een beheerregeling worden betaald. In dat geval kunnen alleen de beheerkosten worden vergoed; de vergroeningspremie dekt de kosten van productiederving.